

TALLINNA ÜLIKOOL

Ivika Abner, Triin Varkentin, Anette Talvik,  
Karen Viherpuu, Kätlin Taevere, Laura Oad

Portfoolio  
Aines: YID6001.YM ELU

Juhendajad: Tanja Dibou, Triin Roosalu

Tallinn  
2020

## Sisukord

1. Projekti aruanne .....	2
2. Probleemi olulisus, kirjeldus ja meetodite valik .....	3
3. Tegevuste kirjeldus ja sidusgruppide ni jõudmine.....	3
4. Projekti jätkusuutlikkus .....	4
5. Tulemuste kokkuvõte ja lisad .....	4
6. Projekti tegevuskava .....	4
7. Meediakajastus.....	6
8. Iga grupiliikme eneserefleksioon.....	6
9. Lisad.....	9
Lisa 1- Intervjuu küsimused .....	9
Lisa 2 Projektis osalejate lood.....	10

# **ELU ülikoolis lapse silmade läbi**

## **III grupp**

### **1. Projekti aruanne**

Projekti eesmärgiks on saada ülevaade laste arvamusest ülikoolist ja leida mõtlemises toimuva muutuse hetk. Uurida, kas arvamus ülikoolist on positiivne või negatiivne ning mis seda mõjutab ja missugune imago on ülikoolil laste silmis. Selleks, et ülikool saaks teostada oma avalikku funktsiooni, on tähtis teada ja teadvustada, missugune maine ja mõju ülikoolil on. III grupi eesmärk on inimeste lugude kaudu tõsta teadlikkust ülikoolis õppimisest ja tuua välja väärarusaamad või takistused, mis võivad pärssida inimest ülikooli astumast. Eesmärgi täitmiseks viisime läbi küsitlused projektis osalejatega ning intervjuud laste ja noortega vanuses 8-26. Intervjuude käigus uurisime inimeste ülikoolis õppimise kogemust ja arvamust ülikoolis toimuva ning ülikooli maine kohta. Noorte käest küsisime tänase hetke kohta, intervjuus osalejate ja juba ülikoolis käivate/lõpetanute käest uurisime, missugune arusaam oli neil lapsepõlves ülikooli ja seal käimise kohta.

Lõpptulemuse vormistasime animatsiooni näol, kus taasesitasime kõik põnevad lood. Soovime muuta negatiivseid stereotüüpseid arvamusi ja luua positiivse arvamuse ülikoolist.

## **2. Probleemi olulisus, kirjeldus ja meetodite valik**

Ülikoolid on ajalooliselt eksisteerinud teadmiste loomise ja levitamise institutsioonidena. Kuid täna astuvad paljud noored ülikooli ainult selleks, et karjääriks valmistuda. Oluline on tagada, et noored oleksid ülikoolidest ja nende võimalustest informeeritud. Ülikooli eesmärk võiks ja peaks olema lisaks teadmiste pakkumisele ka positiivsete kogemuste, sh sotsiaalse kapitali loomise koht. Projekti eesmärk on uurida, missugune kuvand on ülikoolil laste silmis.

Meetodina kasutame enda projektis kogemuste jagamist läbi jutustatud lugude. See aitab inimesel enda tundeid ja emotsioone väljendada ja annab kuulajale võimaluse jutustaja looga samastuda või vastanduda. Samas annab see teadmise, kuidas tekkinud tühimikku täita või leida võimalused nende hankimiseks.

## **3. Tegevuste kirjeldus ja sidusgruppide ni jõudmine**

Läbi multifilmi loomise, kus inimesed enda kogemusi ja lugusid ülikoolist või seal käimisest jutustavad, püüame anda edasi ülikoolile arusaama kuvandist ning selle olulisusest potentsiaalsete uute õppijate näol.

Intervjueerisime ja küsitlesime nii lapsi ja noori vanuses 7-26 kui ka täiskasvanud kuni vanuses 47. Kasutasime mugavusvalimit. Lapsed leidsime projektis osalejate tutvusringkonnast, täiskasvanutena vastasid projektis osalejad (suurem grupp). Põhjus, miks otsustasime mugavusvalimi kasuks, on asjaolu, et laste intervjueerimise puhul on väga tähtis lapsevanema nõusolek, mis väga otseselt raskendab kogu intervjuu läbiviimise protsessi ning nõuab ka suuremat ettevalmistust ja aega. Projekt on väga selge ajaraamiga, mistõttu valisime lapsed enda tutvusringkonnast, sest nende vanematelt oli lihtsam kooskõlastust saada. Kuna oleme grupiliikmetena võrdlemisi erinevad, siis valisime ise enda arust sobivad lapsed, kellele küsimusi esitada, kuid jälgisime hoolikalt, et oleks nii poisse kui tüdrukuid.

Samuti andis suurt väärtust juurde grupiliikmete juba ülal mainitud erinev taust, mis tõi juurde häid perspektiive. Grupis on osalejaid kolmelt erinevalt erialalt: sotsiaaltöö, kunstiteraapia ja filosoofia.

#### **4. Projekti jätkusuutlikkus**

Koostatud animatsiooni saab täiustada, et sellega jõuda suurema vaatajaskonnani. Täiendavad tegevused võiksid olla järgmised: subtiitrite lisamine, suurem erivajaduse ja erinevuse arvessevõtt, tõlge lisaks eesti keelele ka vene ja inglise keelde, professionaalsemal tasemel tarkvara kasutamine, eesmärgiga luua parem visuaal ja multifilmi liikuvus.

Edastame enda tehtud töö Tallinna Ülikooli ametiühingule ja üliõpilasesindusele, kes lõpptulemusena saavad lühiülevaate laste arvamusest ülikooli kohta ning noorte varasemast ja praegusest teadmise-arvamusest, samuti saab aegjoonel jälgida noorte teadmiste ja arvamuse muutumist. Ametiühing saab kasutada seda enda imago analüüsimisel ning kujundamisel tulevikus. Üliõpilasesindus saab infokillukesi, kuidas ülikooli tutvustada ja millele tähelepanu pöörata. Samuti leiavad mõlemad institutsioonid ideid, kuhu ja kelle poole pöörduda, et parendada arusaama ülikoolist ja kuidas lahendada olukord, et noored ei oska ise vajalikku infot ülikoolide kohta hankida.

#### **5. Tulemuste kokkuvõte ja lisad**

Täitsime projektiga täielikult enda poolt septembrikuus püstitatud eesmärgi. Jäime enda tulemiga rahule ning usume, et see on väga heaks aluseks ka uutele/ järgmistele ELU projekti gruppidele edasi arendamiseks. Grupitöö sujus väga hästi ning kõik osalejad tegid võrdselt tööd.

Aruande lisas toome välja nii esitatud küsimused kui ka neile vastanute kosted nende esitatud kujul.

#### **6. Projekti tegevuskava**

Projekti planeerimisega alustasime septembrikuus, kui saime kokku ja püstitasime eesmärgid. Planeerisime regulaarseid kohtumisi nii kontakttundides kui veebi vahendusel. Kohtumised kujunesid järgmiselt: kaks korda kuus vestlused juhendajatega, detsembrikuus igal nädalal, vähemalt kord nädalas veebikohtumised oma grupi liikmetega, lisaks igapäevased vestlused Facebookis, leidmaks operatiivseid lahendusi tekkinud küsimustele.

Rühmatöös lähtume rotatsioonist, et kõik saaksid kogeda erinevaid rolle ja vastutust. Rollidena peame silmas nii juhti, koordineerijat, teostajat, vaatlejat, visualiseerijat. Anname kõigile liikmetele vastavalt tema rollile tagasisidet, mis toetab enesearengut ja annab võimaluse oma tegevusi parendada.

<b>Tegevuste nimetus ja lühikirjeldus</b>	<b>Toimumise aeg (kuu täpsusega)</b>	<b>Vastutaja isik (nimi + eriala)</b>
Ajurünnak ideede leidmiseks, täpse eesmärgi paika panek, eeltöö	september	Kogu grupp
Täpne analüüs missuguseid intervjuusid on vaja, vanusgruppide täpne paika panek	september	Kogu grupp
Vastajate otsimine, intervjuude tegemine	oktoober	Kogu grupp
Dokumentatsiooni ja lugude keeleline korrektuur	oktoober	Ivika Abner (sotsiaaltöö)
Vahearuande koostamine, tehtud tegevuste analüüs, järgmiste tegevuste planeerimine	oktoober	Kogu grupp
Lugude valimine, väljundile lahenduste leidmine	november	Kogu grupp
Lugude sisse lugemine	november	Kogu grupp
Multifilmi kokku panemine	detsember	Triin Varkentin (kunstiteraapia)
Portfoolio koostamine	detsember	Anette Talvik (sotsiaaltöö), Karen Viherpuu (sotsiaaltöö)
Projekti esitlemine	17.12.2020	Laura Oad, Kätlin Taevere

## 7. Meediakajastus

Plaanime lõpptulemust jagada Tallinna Ülikooli ametiühingu ja Üliõpilasesindusega.

Link valminud multifilmile: [https://drive.google.com/file/d/1fzGX181Yuh\\_cr2i2WdzrvcBJ-3rnI648/view?usp=sharing](https://drive.google.com/file/d/1fzGX181Yuh_cr2i2WdzrvcBJ-3rnI648/view?usp=sharing)

## 8. Iga grupiliikme eneserefleksioon

**Anette:** Minu jaoks oli ELU projektis osalemine väga positiivne ja arendav kogemus. Tunnen, et suur roll selles oli väga hea grupidünaamika. Saime kõik vajamineva jooksvalt arutada, ei tekkinud suuremaid probleeme ning iga liige panustas võrdselt. Kõige rohkem tunnen, et arenesin just eneseväljenduse poolelt: kuidas panna kirja lugu heade sõnadega ning see hiljem ka sisse lugeda. Loomulikult ka see, kuidas võõra inimese lugu enda omaks teha, et see kõlaks kuulajale siiralt. Suutsime grupis üheskoos püstitatud eesmärgi saavutada ja luua täpselt sellise tulemi, nagu algselt projekti alustades ette kujutasin ja koos kirja panime. Kogu protsess kindlasti arendas koos töötamise oskuseid ning näitas, et piisava motiveerituse ja erinevate huvitavate inimestega koostöös on võimalik luua midagi väga põnevat ja edasi anda paljude inimeste mõtteid.

**Karen:** ELU projektis osalemise juures meeldis meie grupi juures kõige enam grupis olevate inimeste mitmekülgsus ja erinevate erialade tudengid, mistõttu said liikmed anda panuse suuresti oma erialast lähtuvalt. Projekti tulemusena valminud tulem oli minu jaoks esmane kogemus, sh enda loo lindistamine ja ka selle kirjutamine, mille panime multifilmi. Mul on hea meel, et grupiliikmete vaheline koostöö kulges meeldivalt ning kõik olid antud teemast huvitatud. Samuti toimus järjepidev projekti kallal töötamine ning vajalik tugi oli alati olemas. Algselt püstitatud eesmärgid said kõik täidetud ning kõik oma rollide täitmisega hästi hakkama. Kuna tegelesin mitmel korral kirjaliku osa kirjutamisega, andis see mulle võimaluse end keeleliselt korrektselt väljendada. Projekti positiivne asjaolu, et lõime meeskonnaga millegi, mida saab ka tulevikus täiustada.

**Laura:** ELU projektis osalemine oli minu jaoks väga huvitav kogemus. Leian, et Tallinna Ülikool on loonud tudengitele väga hea võimaluse tutvuda uute inimestega ja võtta vastu uusi

väljakutseid ELU projekti näol. Olen positiivselt üllatunud, et meie grupi meeskonnatöö sujus nii hästi. Erinevate erialade lõimumine rikastas meeskonda. Minu jaoks osutus suurimaks väljakutseks kellegi teise loo ümberjutustamine ja salvestamine: tuli välja, et see võib osutada keerulisemaks, kui esmapilgul tundub, eriti juhul, kui tegemist on väikese lapse loo ümberjutustamisega. Küsimuste ja probleemide korral oli alati toetav ja motiveeriv meeskond seljataga, kellega vestlesime sotsiaalmeedia kaudu üsna tihti. Tänu sellele ei kaotanud ma kordagi motivatsiooni projektiga tegeleda. Olen lõpptulemusega väga rahul ning ootan huviga, mis saab meie algatatud projektist tulevikus.

**Ivika:** ELU projekt oli omamoodi kogemus. Enim väärin märkimist rühmatöö. Kuna kõigil oli võimalus olla erinevates rollides, siis kujunes sellest õpetlik kogemus. Hea oli ka see, et arvamusi said avaldada erinevate erialade tudengid ja see andis lisaväärtuse. Kuna olime juba alguses seadnud meelepärase ja võimetekohase eesmärgi, oli kõigi motivatsioon märgatav. Samuti oli hea, et meil oli alati võimalus küsimuste ja probleemide korral teha veebikõnesid, mis hoidsid sihti ja vajadusel sai suunised jälle otseks seada. Isiklikult pean suurimaks väljakutseks lugude salvestamist. Tean oma nõrkusi, kuid vaatamata sisemisele hirmule, suutsin enda panuse anda. Tunnen uhkust, et lõpptööna valmis animatsioon, mis annab ülevaate erinevatest lugudest ja juhib tähelepanu ülikooli imagole selle positiivses kui ka arendamist vajavates punktides.

**Kätlin:** ELU oli minu jaoks vajalik, sest ma sain kogemuse, kus me osalesime projektis, mille ise vabatahtlikult valisime. Keegi ei olnud siin nii-öelda vastu tahtmist, st et kõik olid väga motiveeritud ja see on tiimina toimimisel väga oluline komponent. Mina sain teada laste arvamuse ja suhtumise ülikooli, enne mul see teadmine puudus. Väga huvitav oli kuulata lugusid, neid ise kirja panna ja lõpuks oma hääl lugudele anda. ELU kursusel valmis mitmeetapilise töö käigus multifilm. Varasemalt puudus mul kogemus, kuidas loost valmib film. Me saavutasime oma tiimiga kõik püstitatud eesmärgid. Loodan, et meie projekt liigub edasi järgmisesse etappi tulevaste ELU tegijate kaasabil.

**Triin:** Osalemine ELU projektis valitud grupiga oli mulle üllatavalt meeldiv kogemus, kuidas erinevate erialade õpilased Eesti erinevaist paigust suudavad teha head koostööd ühise eesmärgi nimel. Oluliseks märksõnaks oli kindlasti ka ühise huvitava teema ja teostuse leidmine, mis toetas eesmärgi saavutamist. Julgen öelda, et antud grupitöö oli minu elus kõige



paremini toimunud töögrupp. Lisaks eelnevale sain kogemuse lugude kogumise ja töötlemise kohta, mõistsin, kuid eriline on iga lugu ning kui oluline on lapsepõlves kogetu. Samuti puudus mul enne seda projekti võimalus valmistada animatsiooni. Kindlasti kasutan seda oskust ka edaspidi ettekannete mitmekesistamiseks oma õppetöös.

## 9. Lisad

### Lisa 1- Intervjuu küsimused

Küsimused lastele (7-16a):

- Kas sa tead, mis on ülikool?
- Kas sa oled seda sõna varem kuulnud?
- Mis sa arvad, et ülikoolis tehakse? Mida sina tahaksid ülikoolis teha?
- Kas sa oled kunagi ülikoolis käinud või seda näinud?
- Mis tunne sul ülikooliga seoses tekib?

Küsimused täiskasvanutele:

- Meenuta aega, mil olid põhikoolis või gümnaasiumis, mida sa teadsid ülikoolist?
- Missuguseid tundeid sinus ülikoolis õppimine või sinna minek tekitas?
- Mida sa täna ülikoolist arvad, missugune on sinu kogemus ülikooliga olnud?
- Missugusel hetkel arvamus muutus? Või mõtlesid sa tollal samamoodi nagu täna?
- Kui sul on mõni lugu või emotsioon seoses ülikooliga, siis kirjelda seda.

## Lisa 2 Projektis osalejate lood

### Romer (7)

Kas sa oled kuulnud sõna ülikool?

*Jaa, olen küll.*

- Kus sa seda kuulnud oled?

*Mm, koolist õpetajalt.*

- Kas sa tead, mida sõna ülikool tähendab?

*Ei... \*paus\*. Äkki on see ülim raske kool.*

*No peaaegu. See on üks suur ja tähtis kool, kus saab õppida nt arstiks või õpetajaks. Kui sa käid ära põhikoolis ja gümnaasiumis, siis pärast seda saad sa minna ülikooli. Kui sa tahad näiteks arstiks saada, pead sa kindlasti käima ka ülikoolis ja hästi palju õppima. Õpetajad käivad ka ülikoolis selleks, et saada targaks ja õpetada teisi.*

*Aa, siis on nii, et sa käid ülikoolis ja saad ülim targaks ja hakkad ka teisi õpetama. Aga kas seal on siis kõige raskem lugeda ja õppida?*

*Ei, sest sa oled juba nii suur ja nii palju lugenud, et ülikoolis ei ole enam raske.*

*Kui sa tahad suureks saades head ja tähtsat töökohta, siis õpidki ülikoolis omale hea ameti.*

*Mina õpin ka ülikoolis, kas sa teadsid seda?*

- Jaa, sa oled öelnud seda. Kas sa tahad ka suurena kellekski saada?

*Jaa. Kelleks sina suurena saada tahad, kas sa tead seda?*

*Ei tea veel.*

- Aga kas sa ülikooli tahaksid õppima minna?

*Ma ei tea, ma arvan küll.*

### **Kirke (9)**

Jaa, see on selline koht, kus inimesed õpivad, lihtsalt mitte nagu põhikoolis ja siis nad õpivad rohkem asju kui põhikoolis ja vajalikumaid asju. Koolis ja lasteaias on ülikoolist räägitud. Õpitakse, et kui teha oma äri, selle äri kohta, mida sa tahad teha, vajalikke asju. See on nagu suur-suur korter, kus on mitu klassi. Tahaksin ülikooli minna, tahaksin õppida, kuidas saada ratsutuse õpetajaks. Ise ma pole ülikoolis käinud ega seda näinud. Ei tekigi mingit tunnet seoses ülikooliga.

### **Johanna (12)**

Muidugi olen kuulnud ülikoolist. Ma arvan, et ma vist ikka tahaks kunagi ka minna. Samas ajab mind pahaseks see, et mu ema arvab, et ma kindlasti pean sinna minema, sest mul on praegu kõik neljad-viied ja olen hea õpilane. See tekitab sellist tunnet, et minu eest on juba otsustatud. See on natukene halb pool sellest. Aga kindlasti on ülikoolis selliseid asju, mida mujal õppida ei saa. Näiteks tahaksin ma kunagi zooloogiat õppida. Selleks peab kindlasti ülikooli astuma. Võibolla tahaksin ma isegi kuskile teise riiki minna õppima. Aga jah, vist ikka ülikooli, mitte kutsekasse või muud.

### **Indra (14)**

Olen kuulnud ülikoolist, seal õpitakse laiemalt teemasid. Kui ma leian ülikoolist endale midagi sobivat, siis tahaksin seal õppida küll. Käinud ülikoolis ma ei ole, aga näinud väljast olen. Ülikooliga seostub mul õppimine ja haridus.

### **Andres (16)**

- Kas sa tead, mis on ülikool?

*Ei teagi midagi eriti. See peaks olema kool kõrgema hariduse saamiseks, otse põhikoolist sinna ei saa. Seal antakse erialane tunnistus.*

- Kas sa oled seda sõna varem kuulnud?

*Sõna olen kuulnud, aga midagi muud sellega seoses pole kuulnud. Ah jaa, koolis on räägitud, mujalt pole midagi räägitud. Pole nagu teemaks tulnud.*

- Mis sa arvad, et ülikoolis tehakse?

*Õpitakse, käiakse loengutes, uurimustööd ja kaitsmised on seal kah. Arvan, et seal on väga raske ja igaüks sinna ei saa.*

- Mida sina tahaksid ülikoolis teha?

*Õppida ja targaks saada.*

- Kas sa oled kunagi ülikoolis käinud või seda näinud?

*Ei ole, aga põnev oleks sinna vaatama minna. Tahaksin Maaülikoolis vaatamas käia, sest vist tahan sinna õppima minna, Tartu Ülikoolis võiks ka käia, sest sellest räägitakse palju.*

- Mis tunne sul ülikooliga seoses tekib?

*Tahaks minna, kindlasti on põnev, uus asi noh. Kindlasti on teistmoodi kui põhikoolis või gümnaasiumis, raskem vist kah.*

\*Kas ülikoolis vaba aega ka sisustatakse?

*Võib olla on ühised väljasõidud ja ühisüritused nagu koolipeod. Kaugõppes on vist üritusi rohkem ja seal vist ainult ei õpita.*

\*Mida vanemad on sulle ülikoolist rääkinud?

*Polegi rääkinud. Tean, et ema käis Tartus. Seda on ka öelnud, et sealt saab häid tutvavaid ja see oli põnev aeg tema elus.*

### **Karmo (18)**

- Meenuta aega, mil olid põhikoolis või gümnaasiumis, mida sa teadsid ülikoolist?

*Nii põhikoolis kui ka gümnaasiumis olles olen teadnud täpselt sedasama, et ülikool on õppeasutus, kus saab omandada kõrgharidust ja see on vabatahtlik. Kõrgharidus on küll tasuline, kuid see sõltub, kas see on tasutud riigi poolt või mitte.*

- Mida sa täna ülikoolist arvad, missugune on sinu kogemus ülikooliga olnud?

*Positiivsel arvamusel ülikoolist. Varasem kogemus ülikooliga on seoses kooli õppereisidega. Oleme käinud nii Tartu Ülikoolis kui ka Eesti Kunstiakadeemias nii hoone enda kui ka neis pakutavate erialadega tutvumas. Õppides ise gümnaasiumi inseneeria õppesuunas, annavad meile tunde ülikooli lektorid, kas TTÜ või EKA omad.*

- Missuguseid tundeid sinus ülikoolis õppimine või sinna minek tekitab?

*Kuna järgmine sügis on ees ootamas ülikoolitee, siis on nii positiivseid kui ka negatiivseid tundeid. Ootus, et ma saan valida endale meelepärase valdkonna, mida ma tahan õppida ning millele end pühenduda. Teisest küljest ka hirm, kuna on palju valikuid erialade suhtes ning kas mu valik on õige ning veel tähtsam, kas ma jään ka sellega rahule (halb on tulla poole pealt ära ja alustada millegi uuega - ajaraiskamine).*

- Missugusel hetkel arvamus muutus? Või mõtlesid sa tollal samamoodi nagu täna?

*Kogu aeg on sama positiivne arvamus ülikoolist olnud ning soov juba ülikooli minna. Alati olen arvanud, et gümnaasiumist otse edasi ülikooli minna on iseenesestmõistetav ja lõpetada ülikool ära.*

- Kui sul on mõni lugu või emotsioon seoses ülikooliga, siis kirjelda seda.

*Kooliga õppereisil EKAs käies olles oli õhkkond väga mitmekesine, inimesed meeldisid, koolis oli kirju mass (erinevast rahvusest inimesi) ning sõbralik suhe õppejõudude ja õpilaste vahel. Hoone ise aga arhitektuuriliselt huvitav ja leidlik (soov tulevikus ise arhitektuuri õppida, siis pöörasin ka tol korral sellel rohkem tähelepanu).*

### **Susanna (20)**

Põhikoolis ei teadnud ma ülikoolist väga midagi, gümnaasiumis rõhutasid õpetajad, et ülikoolis on palju raskem kui keskkoolis ja et peab iseseisvalt hakkama saama, koormus on suur.

Ülikooli õppima minek oli veidi hirmuäratav, kuna varasemalt oli palju räägitud, et see on raske.

Tänaseks on arvamus muutunud, palju on vaba aega, õppimine on küllaltki lihtsaks tehtud ja kõike saab teha endale sobival ajal, see tähendab, et loengud on järelvaadatavad.

Arvamus muutus pärast esimest nädalat.

### **Laura (20)**

Ma ei mäleta, et lapsepõlves oleks palju juttu olnud ülikoolist. Põhikoolis küll räägiti sellest ja olin teadlik sellisest kohast nagu ülikool, aga ega ma sellel hetkel ei osanud väga hoolida ülikooli minemisest. Minu jaoks hakkas ülikool plaanile kerkima gümnaasiumis, kuid ka siis oli väike kartus alati hinges, et kas ma olen ikka "piisav" ülikooli mineku jaoks. Ülikool oli alati tundunud koht, kus õpivad kõige targemad ja igäüks naljalt sinna ei saa. Ema motiveeris mind väga ülikooli minema ja proovima, kuigi perekonnast kellelgi kõrgharidust pole.

### **Eva (21)**

Põhikooli ajal teadsin ülikoolist põhiliselt seda, et missuguseid erialasid seal õppida saab ja millised on Eesti suurimad kõrgkoolid. Minu jaoks on olnud ülikooli minek, seal õppimine ja kõrghariduse omandamine alati eesmärk. Olen tundnud ühiskonna survet, et kõrgharitud inimene = edukas inimene. Alates kooliminekest ei olnud kahtlust, et kõrgharidus on eesmärk. Arvan, et ülikool ja kõrgharitud spetsialistid on meie ühiskonnas vajalikud, samas on minu jaoks isiklikus plaanis tekkinud lisaks ülikooliharidusele ka alternatiivseid eneseteostuse võimalusi ning ülikool ei ole enam üks ja ainus tee, ilma milleta kuidagi hakkama ei saaks. Minu arvamus hakkas muutuma vaikselt peale seda, kui hakkasin ise tööl käima. Sain ajapikku

paremini aru, mida ja keda tööturg vajab, millised on tööandjate eelistused ja kuidas kõrgharidus ainuüksi ei taga veel edukat karjääri.

### **Anette (22)**

Nii pikalt kui end mäletan, teadsin alati, et tahan ülikooli minna. See oli väiksest peale eesmärk omaette: mitte niivõrd, et saada erialane haridus, vaid et käia ülikoolis. Kõik tundus nii uhke ja huvitav. Põhikooli lõpuklassides ja gümnaasiumi alguses hakkas seda rõõmu varjutama aga pidev õpetajate poolne negatiivsus. Tavaline oli see, kui aineõpetajad aina rääkisid ülikoolist kui miskist saavutamatu unistusest, kuhu meiesugused ei jõua, kui kõik viied ei ole. Mäletan 11. klassi lõpus, kuidas matemaatika õpetaja ütles mulle otse, et kuidas ma ometi nii loll olen, kuskile ma niimoodi küll elus ei jõua, ülikoolist võin vaid und näha. Siin ma nüüd aga olen, kõik väiksena soovitud suured unistused ülikoolis käimisest on ühtäkki täide läinud ja matemaatika õpetaja hirmutamised ei pidanud vett.

### **Karen (22)**

Mäletan, kui olin veel põhikoolis, mu sugulane läks magistrantuuri õppima ning ma mõtlesin, et mina mitte kunagi ei lähe ülikooli, kuna see tundub hirmus ja mina iial ei ole nii tubli. Gümnaasiumi lõpus valdas mind suur hirm, kuna ei teadnud, mida ülikooli õppima minna. Samas ei olnud mul muid plaane eluga, seega otsustasin, et pean endale meelepärase suuna ülikoolis ikka leidma, kuna see on iseenesest mõistetav, et gümnaasiumist otse edasi ülikooli minna. Viimases gümnaasiumiklassis hakkasin tutvuma ülikoolidega ning nendes pakutavate erialadega, kuid ei leidnud endale miskiit. Arvasin, et minust ei saa kunagi üliõpilast, sest see lihtsalt ei ole mulle. Paar kuud enne ülikooli minekut leidsin endale umbmäärase suuna, mis mind huvitaks ning mida tahaksin ehk ülikooli õppima minna. Tean, et ülikooli minek on parim otsus, mis oma elus teinud olen. Valitud erialaga ei saaks rohkem rahul ollagi.

### **Martha (23)**

- Meenuta aega, mil olid põhikoolis või gümnaasiumis, mida sa teadsid ülikoolist?

*Tänu koolis toimuvale üritusele teadsin, et ülikool on olemas ning seal saab õppida peamiselt reaallaineid. Tol hetkel teadsin 4 kooli: Tallinna Tehnikaülikool, Tallinna Tehnikakõrgkool, Tartu Ülikool ja Eesti Maaülikool. Paaril viimasel gümnaasiumiaastal lisandus nimekirja ka Tallinna Ülikool. Gümnaasiumi lõpus räägiti meile ülikoolist palju, kutsuti rääkima erinevaid tudengeid ja teisi kooliga seotuid inimesi. Lisaks toimusid ka koostööd ja võistlustel käimine erinevates ülikoolides.*

- Missuguseid tundeid sinus ülikoolis õppimine või sinna minek tekitas?

*Ülikooli õppima minek tekitas põnevust. Uus keskkond ja endale meeldiva asja õppimine andis indu ja tekitas ootust, millest tulenevalt sai palju uuritud ülikoolide kodulehti ning vaadatud õppekavasid. Sai palju planeeritud ja võrreldud, millist kooli tasuks valida ja kus saab enda jaoks parima võimaluse. Teisalt oli arusaam, et ülikoolis õppimine on kindlasti väga raske ja vajab palju pingutust.*

- Mida sa täna ülikoolist arvad, missugune on sinu kogemus ülikooliga olnud?

*Üllatav see, et kui palju on võimalusi osaleda erinevates projektides, mis tõesti teeb ülikoolis käimise põnevaks ning sain ka aru, et tegelikult ei olegi ülikoolis õppimine raske, tuleb lihtsalt kohal käia ja kodutööd õigeaegselt ära esitada.*

*Lisaks on mul võrdlus kahe erineva kooli vahel ja võin kindlalt väita, et õpikeskkonnal on õppeedukusel väga suur roll. Väiksemas ja nõuabemas koolis on võimalus saada suuremat individuaalset lähenemist, mis tagab selle, et kõigil on võimalus teemast võrdselt aru saada ja jõuda vähemalt minimaalsele nõutud tasemele. Suure kooli puhul on see, et Sa oled lihtsalt üks number ja võimalus konsultatsiooni saada on palju raskem.*

- Missugusel hetkel arvamus muutus? Või mõtlesid sa tollal samamoodi nagu täna?

*Arvamus muutus sel hetkel, kui asusin ise ülikoolis õppima. Sel hetkel sain teada, et tegelikult ei olegi ülikoolis üldse nii raske, kui on räägitud. Kindlasti suhtun ülikoolidesse nüüd teistmoodi kui varasemalt.*

- Kui sul on mõni lugu või emotsioon, siis kirjelda seda.

*Mäletan oma isa lugusid tema ülikooliaegadest. Peamiselt rääkis ta sellest, kuidas neil ühiselamus elu oli. Näiteks seda, et kuu lõpus läksid kõik varakult magama, sest eesmärgiks oli enne magama jääda, kui kõht uuesti tühjaks läheb, kuna tühja kõhuga oli uinumine veelgi raskem. Või seda, kuidas pärast nädalavahetust tulid kõik suurte toidukottidega ja sooja mittekannatavad asjad pandi talvel akna taha, kuid siis pidi alati jälgima, et ülakorruse poisid sinu asju ära ei varastaks, muidugi tehti sedasama enda all elavatele tudengitele. Veel mäletan lugu rottidest. Neil oli ühiselamusse tulnud rotid ja sel perioodil jäid kõik, saabas käes, magama, et vajadusel saaks rottid lüüa, sest tühja kõhuga ei tahtnud keegi üleval olla ja roti krõbistamist ja kondamist kuulata.*



### **Marek (26)**

Ma arvasin, et juba bakalaureusetasemel peab hakkama tegelema teadustööga. Pidevalt oli jutt, et tuleb põhikoolis ja gümnaasiumis väga hästi õppida, et tasuta kohale saada. Tollal oli kõrgharidus tasuline ka, vanem õde ja vend pidid maksma.

Ülikoolis õppimine tekitas põnevust ja hirmu. Mõtlesin, et kas ma ikka olen piisavalt nutikas, et seal hakkama saada. Teadsin, et ma kindlasti tahan ülikooli minna, selles ei olnud küsimust. Võibolla on asi kinni minu erialas (IT), aga reaalsuses oli palju vähem igasuguste uurimistöde kirjutamist jm teadusteemat. Õppima pidi tollal ikka pigem hästi, et sisse saaks. Aga samas minu eriala oli lävendipõhine mitte vastuvõtu kohtadega, seega see ei olnud nii tähtis. Väga positiivseks muutus kogemus teisel semestril. Kui üleülikoolilised sissejuhatavad ained ära kadusid, siis oli palju erialasem ja kitsam õpe, kui oleks arvanud, et on.

### **Triin (36)**

Meenub seik lapsepõlvest, olin nii umbes 4-5-aastane. Läksime emaga Võrust Tartusse ema kuldkõrvarõngaid parandusse viima. Olime sellises pikas bussis, kus olid kinni hoidmise torud mitte ainult ülevalt alla, vaid ka paremalt vasakule vms. Ema istus vanemate naistega tagareas ja ajas juttu. Minul aga hakkas sellel ligi 2 tundi kestval sõidul igav ja nii läksin nende torude külge turnima. Minu kukerpallitamise katkestas seal lähedal seisnud noormees, kes alustas minuga vestlus teemal „Kas sa lasteaias ka niimoodi kukerpalle teed“. Nii sõbralikust lausest sai alguse meie kogu Tartu tee pikkune meeldiv vestlus, mille käigus sain teada, et ta on üliõpilane, et ta on 18-aastane ja et tal ei ole veel pruuti. Mulle jäi ta meelde äärmiselt meeldiva üliõpilasena, kelle sisemine laps ilmselt koos minuga seal torudel kukerpallitada ihkas.

### **Kätlin (40)**

Kuna mina olen pärit Tartust ja ülikool asus justkui minu “tagahoovis”, siis olin ma ülikoolist teadlik juba üsna noorena, kuna üliõpilasi liikus linna vahel väga palju ja kõigil olid vormimütsid peas, siis oli neid lihtne ära tunda. Üliõpilased olid minu arvates väga “vanad” inimesed, sest kahekümnendates aastates inimene tundus mulle ikka väga vana, et koolis käia. Mina noorena ennast millegipärast ülikoolis ette ei kujutanud, ma teadsin, et on olemas kool, kus käivad täiskasvanud. Isegi põhikoolis ma ei mäleta, et ma oleksin tahtnud ülikooli minna või seal midagi õppida, minu perekond ei propageerinud ülikooli üldse, samas võib-olla oli minu vanemate jaoks ülikool nii tavaline, kuna üliõpilased on kogu aeg Tartus olnud.

### **Ivika (47)**

Minu esimesed mälestused ülikoolist on sellest ajast, kui minu vanemad õed-vennad sinna jõudsid. Kuna meil on päris suur vanusevahe, siis olin üsna varakult kursis, mis ülikoolis toimub. Lapsepõlvest on meelde jäänud see, et praeguses Tallinna Ülikoolis, tol ajal TPedI-s oli raske ja pidi mingeid vene asju pähe õppima (tagantjärele teades oli see raske aine NLKP ajalugu). Meenub ka see, et kui õde TPedI-st nädalavahetuseks koju tuli, siis oli mida oodata ehk alati kuulsin midagi linnaelust ja Viru hotellist toodud Viru beseetort rummikreemiga maitstes ülihästi. Vendade jutud nii põnevad ei tundunudki kui õe oma. Ju neil olid ka teised huvid, mis mulle tol ajal huvi ei pakkunud. Samas on nende juttudest meeles Andreseni pedagoogika eksamid, mis neil vist esimesel korral sooritada ei õnnestunud. Kui minu teine õde Viljandi Kultuurikooli läks, kuulsin sealt hoopis teistsuguseid asju. See tundus kuidagi eriti põnev ja ahvatlev.

Minu keskkooli õppimise ajal väga ülikoolist ei räägitud, pigem tuli ise uurida ja ega tol ajal internetiga nii lõbusad lood polnudki, seega oli infot suhteliselt vähe ehk ainult see, mida tuttavatelt kuulsin.

Ise ülikooli astudes tundus sisseastumine väga raske, tagantjärele vaadates tegelikult midagi hullu polnudki. Nüüd juhindun oma sõbranna ütlusest: „Mitte sissesäämise üle ei peaks rõõmustama, vaid jäta kogu rõõm ülikooli lõpetamiseks“.

### **Marek (47)**

Lapsena teadsin, et ülikool on koht, kus õpitakse ja et sealt tulevad targad inimesed. Lugesin lapsena palju raamatuid ja kättesaadavat ajakirjandust. Üks sugulane õppis ülikoolis õpetajaks. Mina läksin ülikooli sellepärast, et ma ei viitsinud labidaga hakata mulda viskama ja oli oht sattuda viimaste hulgas Vene sõjaväkke. Asusin õppima klassiõpetajaks. Mäletan, et sisseastumiseksameid tegin 38° palavikuga, oli hädasti vaja sisse saada. Tagasi sõitsin ise niimoodi, et iga natukese aja tagant puhkasin metsa vahel. Ühikas ma ei elanud, oli võimalus elada endise klassivennaga koos tema tuttava keldrikorruse korteris. Korter oli õudne, naabrid pidasid kogu aeg pidu, asju ei saanud jätta. Paar korda murti sisse, varastati toiduaineid, mille olin kodust kaasa toonud. Aga mäletan seda aega, et oli ikka suhteliselt lõbus, sain kodust

minema ja leidsin palju uusi tutvusi. Kuna seal oli palju muusikuid, oli seltskond väga huvitav.

### **Tanja (vanus teadmata)**

1. Kui õppisin põhikoolis, siis juba teadsin, et ülikool on see koht, kus saab targaks. See on kindlasti see koht, kuhu tuleb minna õppima, et saada head haridust ja leida pärast lõpetamist hea töö. Gümnaasiumis olin juba teadlik, mida ma soovin ülikoolis õppida, aga ei kujutanud ette, et tulevikus on ülikool minu tööandja ja töötan ülikoolis. Ehk lapsepõlves oli unistus saada ülikooli. Lapsevanemad ka rääkisid palju, kuidas nad ise õppisid ülikoolis, see jättis väga hea mulje ülikoolist ja selle rollist isiksuse arengul.

2. Ülikoolis õppimisest mul on jäänud head tunded ja muljed. Kuigi olid ka rasked ained ja olid magamata ööd, aga ikkagi kokkuvõtteks sain palju teadmisi, tuttavaid ja kõige tähtsam see, et mulle hakkas meeldima ülikoolis valitsev atmosfäär, keskkond, see akadeemiline aura, tudengid, seega lõpuks kujunes karjäärirada, et nüüd olen ülikoolis ise õppejõud.

3. Arvamus muutus, kui ma läksin juba doktorantuuri, siis oli selge, et ei taha olla lihtsalt tudeng, vaid näen endas potentsiaali oma teadmisi ka teistele anda.

4. Emotsioonid on ainult positiivsed. Saan jagada oma õppimislugu doktorantuuris. See on ka internetis kättesaadav.

<https://www.tlu.ee/yti/meediavarav/blogid/tutvus-meie-varskete-doktoritega-ehk-kuus-kusimust-tanja-diboule-ja-davide>

<https://www.tlu.ee/yti/meediavarav/blogid/tutvus-meie-varskete-doktoritega-ehk-kuus-kusimust-tanja-diboule-ja-davide>

Seal küsimused, millel ma olen vastanud doktoriõpingute kohta TLÜs, see on tegelikult minu lugu. Astusin doktorantuuri, et oma uurimistööga saada teada rohkem noortepoliitikast ja edendada noortepoliitikat ja noorsootööd Eestis.

Lõpuks doktoritööst kasvasid ka kursused, mida ma nüüd loen noorsootöö õppekaval. Õpingud andsid tõuke mitmetele muutustele elus. Olen ennast täiendanud ka keeleliselt, õpingute jooksul oli võimalus ka välismaal käia õpirändes, samas ka olen avastanud endale teadusmaailma.

Praegu teen tööd, mis mulle meeldib, eriti meeldib koos tudengitega arutada, juhendada uurimistöid. Vot selline on minu lugu ülikoolist.

**Diana (vanus teadmata)**

Ma mäletan, põhikoolis õppides mõtlesin, et ülikool on selline koht, kus õpivad tõesti targad inimesed ja ülikoolis on üliiraske ning seal õpetatakse kõrgel tasemel kitsast suunda, mille vastu on sul huvi. Mõtlesin ka, et ülikooli on väga raske sisse astuda. Kui ma sain ülikooli sisse (mis polnud nii keeruline), siis nägin ja kogesin ning kogen praegu ka, et tõesti ülikoolis õppimine vajab rohkem keskendumist, iseseisvust. See on keerulisem kui koolis õppida ning rohkem pingelisem, eriti sessiooni ajal. Nõuded on teistsugused ja koormus on suurem. Kuigi õppimine on huvitav ja suurelt laiendab silmaringi, paneb palju mõtlema ja arutlema.